

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 31 października 2019 r.

Pozycja 55

POSTANOWIENIE z dnia 16 października 2019 r. Sygn. akt SK 43/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Grzegorz Jędrejek – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Justyn Piskorski
Julia Przyłębska – sprawozdawca
Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 października 2019 r., skargi konstytucyjnej A.J. o zbadanie zgodności:

art. 138 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, ze zm.):

- a) w zakresie, w jakim „nie przewiduje braku odpowiedzialności za wykroczenie z tego przepisu w sytuacji odmowy świadczenia usługi przez osobę zawodowo zajmującą się działalnością tego rodzaju, z uwagi na niezgodność treści lub formy usługi żądanej przez kontrahenta z sumieniem, przekonaniami i wyznawanymi wartościami”, z art. 53 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- b) w zakresie, w jakim „przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie osoby zawodowo zajmującej się świadczeniem usług z uwagi na umyślną nieuzasadnioną odmowę świadczenia usługi, bez warunku uprzedniego zawarcia umowy na świadczenie usługi i uzgodnienia istotnych elementów tej umowy”, z art. 20 w związku z art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 31 ust. 1 i art. 31 ust. 2 zdanie drugie Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072 oraz z 2019 r. poz. 125) umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Pismem z 11 września 2017 r. A.J. (dalej: skarżący) wniósł do Trybunału Konstytucyjnego skargę konstytucyjną o treści wskazanej w komparycji niniejszego postanowienia.

2. W piśmie z 18 lipca 2019 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie przystępuje do niniejszej sprawy.

3. W piśmie z 29 sierpnia 2019 r. Prokurator Generalny wniósł o umorzenie postępowania z powodu niedopuszczalności orzekania, wobec utraty mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu i braku konieczności wydania w tej sprawie przez Trybunał orzeczenia dla ochrony konstytucyjnych praw i wolności skarżącego.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarżący w swojej skardze zakwestionował zgodność art. 138 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, ze zm.; dalej: k.w.) w zakresie, w jakim „nie przewiduje braku odpowiedzialności za wykroczenie z tego przepisu w sytuacji odmowy świadczenia usługi przez osobę zawodowo zajmującą się działalnością tego rodzaju, z uwagi na niezgodność treści lub formy usługi żądanej przez kontrahenta z sumieniem, przekonaniami i wyznawanymi wartościami”, z art. 53 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz w zakresie, w jakim „przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie osoby zawodowo zajmującej się świadczeniem usług z uwagi na umyślną nieuzasadnioną odmowę świadczenia usługi, bez warunku uprzedniego zawarcia umowy na świadczenie usługi i uzgodnienia istotnych elementów tej umowy”, z art. 20 w związku z art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 31 ust. 1 i art. 31 ust. 2 zdanie drugie Konstytucji.

2. Zgodnie z art. 138 k.w. „Kto zajmując się zawodowo świadczeniem usług, żąda i pobiera za świadczenia zapłatę wyższą od obowiązującej albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany, podlega karze grzywny”. Z *petitum* i uzasadnienia skargi wynika, że skarżący kwestionuje konstytucyjność zaskarżonego przepisu jedynie w części zawierającej słowa „albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany”.

Artykuł 138 k.w. był przedmiotem kontroli przeprowadzonej przez Trybunał w sprawie o sygn. K 16/17. W wyroku z 26 czerwca 2019 r. (OTK ZU A/2019, poz. 49) Trybunał, uznał, że art. 138 k.w., w części zawierającej słowa „albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany”, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Zgodnie z art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u-tpTK), Trybunał wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeśli wydanie orzeczenia jest zbędne.

Orzekając o niezgodności przepisu z Konstytucją, Trybunał wyłącza dany przepis z systemu prawnego. Tym samym nie może stać się on przedmiotem ponownego badania przed Trybunałem, nawet gdyby skarżący powoływał się na inne wzorce kontroli, czy przyta-

czał inne argumenty. Nie ma bowiem przedmiotu kontroli, a więc nie ma z czym przywołanych wzorców zestawić. Cel postępowania w niniejszej sprawie jest zbieżny z celem, który zachodził w sprawie o sygn. K 16/17 – jest nim eliminacja wadliwego przepisu z porządku prawnego (zob. postanowienia TK z: 12 kwietnia 2012 r., sygn. P 33/11, OTK ZU nr 4/A/2012, poz. 47; 28 lipca 2003 r., sygn. P 26/02, OTK ZU nr 6/A/2003, poz. 73; 12 lutego 2008 r., sygn. P 21/07, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 16).

Biorąc pod uwagę, że art. 138 k.w., w części zawierającej słowa „albo umyślnie bez uzasadnionej przyczyny odmawia świadczenia, do którego jest obowiązany”, został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji, postępowanie w niniejszej sprawie należało umorzyć na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 uotpTK ze względu na zbędność orzekania.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.